

Park olworski w Petkiniach

Włodzimierz Ceasłowski 1950. r.

Został uznany zaabytkowy piśmem z dnia 21 stycznia 1949. r. L. Ł. S. - 2-6-4-49, numer rejestracji: 18 2P.

Park leży przy drodze Jarostaw - Lerajsk 5. km. od miasta Jarostawa, na ostatnich występach wzgórz lessowych obwołanych do doliny rzeki Lajun. Teren piasisty, gleba głęboki less, w południowej części parku piasista jest na glebie wilgotnej przez chłopców do torfiastych Tłk.

W zupełnie bezlesnej okolicy Parku Petkinijskiego, wciąż jest zalesiony i celowo prowadzony przez lat 50. Stanowi wodnaiernie krajobrazu dzięki piśkiemu nielokom koregującym się z wysokości skarpon na wzniesienie Tłki i na dolinę Lajun, zauknie to linia lasów na trawie.

W połowie XVII. w. Kozłkowie, właściciele miasta Jarostawa i lasów wsi okolicznych, mieli w Petkiniach w okolicznych pałacach letnie rezydencje. Historia Jarostawa ks. Liarsyńskiego wyłożona w połowie XIX. w. wspomina że w onym czasie pałac otaczał park z wolutyskami i stryżonymi szpalerami, a więc nielocem park z wolutyskami i stryżonymi szpalerami, a więc nielocem był wówczas park starannie utrzymany. W późniejszym czasie nie

O parku Petkiewickim nie słychać; właściele tu nie mieszkali a inwentarze z lat 1683 i 1727, opisujące pałac niegdyś nie o parku nie wspominają. Z tych opisów widać bluze zamieszkanie Rydzynki, a parku niewątpliwie wogóle nie było. Dopiero w roku 1890 obrat sobie za rezydencję Witołk Ł. Czartowskiej. Czartowskiej mieli w tradycji zamieszkanie do zakładania pięknych parków. To też nowy właściciel zamierzali dekadolog, przejąwszy się tą tradycją, a zachęcony wyjątkowo pięknym położeniem swej siedziby zabrał się z zapętem do założenia parku. Według własnych pomysłów rozplanował założenie parku, a przez lat pięćdo 50 prowadził go o własną rękę z wielką pracowitością.

Do parku włączono skarpę wzdłuż Tęki i przyległe pola. Starych drzew tutaj było nie wiele. O nich wspomnie przy niegdyś opisie. Tutaj jedynie zasłuchać że na północnym wschodnich stokach rosły lierne okazy wto skie. miaz. egzotycznych rośliniarów. Okolice lasostania i Rydzynki znane są jehese z kraków przechozbionych z liernymi okazy woskich doskonałe kamocych i obficie ro drzewych. Wiciloty w czasie ostrej zimy 1928/9 wypadły przeważnie korony. Wiekami ich 210 kuba nowe korony i wodro obficie, ale wiele z

niekiedy zginęło. Naprawdę piękne drzewa które były
 wielkie ozdobiły parku dzięki swojemu rozmiarowi
 i kształtowi. Wianowicie wspaniała lipa i wspaniały
 wierzba zwalita buza około r. 1936. Rostęcy
 one na wschód od parku na t.zw. "placyku"

Szeregometry opis parku wedle stanu z roku 1944.

Park Toesy się od wschodu z Tokami porośniętymi
 Kopkami drzew, które tworzyły z parkiem jedyną
 krajobrazową całość. Od południowej strony
 do strony Jarostaw - Jezajsk. Od zachodu i półn.
 zachodu, konusowy parkiem a południowym
 północnym przebiegała aleja "maximus per
 silvanica" sadzona w latach 1890-95; wypro-
 dukowana z nasion pochodzących z Kónika.
 Dalej zachodnia strona drogi obrabiana
 wreszcie wąskim, pochodzącym z M. XII. 29
 aleją rębki, sadzona około r. 1935 r., dalej
 od końca okienkami ozdobionego na
 planie XII aleja lipowa sadzona około r.
 1895. Lipy te nie tworzyły formnych koron,
 gdyż w okresie pierwszej wojny nie były for-
 mowane, około r. 1930 zastosowano silne cięcie.
 Powstały stół drzewiany, którego drzewa nie
 mogły zagęścić, powstaje stół obawy, że te
 namy będą zarobkieni przywrócenia drzew.
 Na zachód od aleji założono w latach 1922-25
 sadł jabłoniowy, w odstępach 15m. celem umożli-

liniowa uprawy jarmu. Przy zakładaniu
 sachu kolektyw w Skarżówce s.p. Wroblewski,
 ówczesny kierownik zakładów i hotele w
 Frechowie koło Puelk, wiosni Tow. Gospodar
 skiego we dworze. Sach ten wywarł w znacznym
 procentie (80%) w r. 1928. Niektóre odmiany pszen
 zymaty ciężko ziarno i dość silnie rosły, ale prawie
 zupełnie nie owocują. Natomiast wiele owocują
 malinowe oberlandskie i zielone sztetyny. W
 miejscu zasiewanym na planie zakładu w r.
 1943 sach sliwkowy w różnej odmianach. Na
 południe od otwarcia XIX. powiększy się
 a skarpami założono. W r. 1926 sach sliwkowo-gro
 nowo, który w r. 1928 wywarł zupełnie. Dalej
 partie tego terenu aż po zjazd tamiony XX,
 założono około r. 1925 sachem czereśniowo-wis
 niowym. Do czasu tej uprawy nie miały widać
 od swej ciężkiej ziemi, ale ponieważ zbudowały
 się od wozów rosły silnie i widać zaczęły
 majęć. Wygląda się że na tutajnych lessach
 więcej potężnych, czereśnie i wiśnie jak białe
 owocują wrosły są to wiasne odmiany owocowe,
 które obficie przespierają. Natomiast nie
 widzieliśmy na tutajnych lessach widać
 sachów jabłoniowych. Półg granicy od południa
 stanowią pola uprawne a także Taki.

Na terenie Tak obwodskich, obszarów nowo w
 ostatnim 10-letni ubiegłego wieku alej obelony.

obely to tworzyły baroko piękne aleje, były rybko
a niektóre z nich obchodziły już do ten. pierś
nicy. Wspominając to aleje obchodzą do wiersza
to aleja stanowi bardzo piękne drzewo alejowe.

Tworzy prostą pojedynczą straż, nie daje zbyt
dużo cienia i trochę wosku. Była to jedyna aleja
obchodzą jako mater. Niektóre nycisto ją w roku
1945.

Uwaga W dalszym opisie cyfry połączono ochronę nie
do zatępnionego planu. Cyfry arabskie oznaczają
pojedyncze drzewa, zaś rzymskie oznaczają ochronę
stony lub większe skupienia.

Odb nosy celownika park zynoptot grabowy, strzy
zowy, saksony w kilka rzędów, w roku 1890/95.
sachonkami mykajnymi z malotów lesnych. W
roku 1928/9 wymarły on do wysokości pokrywy
świeżej, następnie ochrokił się w upetności.

- 1/ Po obu stronach bramy wjazdowej rosą 2
wisy piramidolowe saksony w r. 1890/95
- 2/ Dalej w prawo kilka sztuk juglans cinerea
z r. 1895/900, owocuje obficie.

I/ W grupie tej znajdują się: piękny buk esenowy,
jawory, kłobity i wisy, juglans nigra, oraz
drzewa mieszanicy w celowaniu i drzewy owoc
z baroko grubo obkopano, zielone tujy,
okoto 15 m otęgie. Skupienie to otaczają krzewy:
Lilowia japonica, forsitia, wiburnum petuo
kwiatowe,

weigelia, kaktusowiec, krew wislii bardzo
wzrostu o ciuyci kciach ciolucyeh
biatyci kmiatow i esenowym stolkiem. Tak
druwa jak pnewasna esot kwenow z r. 1890/99.

4/ Wisnia kulista z r. okoto 1932, ze skotek Sokotow
k/ Hryja.

II / Gnyja elch, kaktusow z kalios, lehozynq i
eseremeha w ciolucym okapie z r. 1890/5 topole
pochodzące ze skotek kowickich z r. okoto
1930

III / Gnyja na stame, topole z kowicka okoto r. 1930.

IV / kopa byow okoto 1890/5

V / kilka sztuk charnacciparis mutensis i juniper
us virginiana 1890-95

5/ Acer negundo foliis variegatis 1890/900

VI / Juniperus salicina 1890-900 unkoekone poeis
skicu u r. 1915.

6/ Wiewla ptaczepa okoto 1930, pochodzi z Hory
u ad Kollubowa.

7/ Wtqz ptaczepy z r. 1890-5.

Naol stawem kilka starych wiersb, ktore gnuq
mas kilka wiersb ptaczepych jak 6.

8/ Na gasowie przesol patatem kilka eisow
stozkowycyeh wyelwolowacyeh u skotec petkini
skicij z nasienia pochodzącego ze starych
eisow u parku petkiuskim.

VII / esenowo oszalczona beczowa. klauq, brozy,
jesioey, buki, grab, eseremehy, jairum, z lat
1890/5. Wzlotow drogi stame wtqzy, brozy, aka

je. Wzrostu świeży z liptową pełnodziwną kolebką
koniferów jak: *Thuja varreana*, *evangeliana*, *occidentalis*,
Chamaecyparis plumosa, *lanceolata*, *pisifera*,
isa, *eisy*. *Persea* *laetovirens* a *patacea* w dol-
ku brzośnie, *quercus rubra*, *sessiliflora*, lipy, *inglans*
cinerea / z włośnego nasienia dol 2/ sasko nie ja-
ko stawa olchowa. 1928-32, oras *pernitia*, *hes*,
siriuga josikea, *philadelphus*.

9/ *Thuja* *pacifica* 1890/5

VIII / Grupa koniferów: *Juniperus virginiana* poś-
ród *Chamaecyparis pisifera*, *Thuja* *evan-*
geliana, z r. 1890-5. Konifery które wymarły
w r. 1938/9 szeregowo sasko: *Thuja varreana*,
Taxus haccata i *taxus*.....?

10) *Magnolia hypoleuca* lub *acuminata*? / ohi-
ze liście, kwitnie na konarach pól, kwiat nie
kolorowy, owocuje / r. 1928-32, z nasienia bel
Raffna z kopenhagi.

11/ *Cladonia* *lutea* okoto. r. 1935. z nasienia
od *Raffna*.

12/ Bzy różne z kominika. okoto 1930-3

13/ *Magnolia* *colus borealis* okoto r. 1935

14/ Klony kuliste / igoly nie strzyżone / 3 kłaki
1890-5.

15/ *Picea* *gledicia* okoto 60cm. pierśnicy, obfi-
cie kwitnie, nie owocuje las ziemni 1890-3

IX. / Wzrostu mumi oporowego, z wyrostek ciłomia
japonica, z włośnego nasienia r. 1930-34

16/ *Picea pungens* *Kosterii*, srebrny świerk okoto
1937.

- 17/ Kłopot brzoś, białe pińce, olwa starna sprawa
okone, utocnie pochodek z ocholi konewionych
pienwylu.
- 18/ Na breszeie pagórka kilka lip z v. 1890-4. wśród
nich lej od granatu z v. 1915.
- 19/ Brzoza z v. 1890-5, na niej pińce się tus radicans
z v. 1930-4
- 20/ Quercus rubra z v. 1890-900
- X/ Grupa cuniperus communis, pochodek z
Poznańskiego 1890-95, pochodek acer pal
matum / Takowicem ? / 1930-4
- 21/ Jesien piackoy 1890-5
- 22/ Lophota japonica, z nasiewa od Raffina
1931-4
- 23/ Acer negundo folis variegatis około v. 1910
na nim pińce się tus radicans. 1930-5.
- 24/ Grupa g / Jesienów na nich pińce się: blunus,
liguonia / teoma / vitis, ampelopsis.
- 25/ Catalpa speciosa / Wilkowiata / 1890-95
- 26/ -" - -" - z nasiewa z poprzedniej
1926-31
- 27/ Magnolia leato kintucea 1934-6.
- 28/ Kilka jalteni różowo-kintucegek v. 1929-32
skłotki loketón.
- 29/ Fraxinus monophylla v. 1900-4
- XI/ Stok obsadkowy jaltowcem z Poznaniańskiego
1890-5, oras thina elvangeriana i varredna
1920-6. elotem obwódka Malouia, wernatiz
pioteky elob z v. 1890-5. oras stara krywa,

losna sprzed 1890.

30/ *Ulmus latifolia argentea* 1925-8.

XII. Buxa, grab, jesion amerykański, wzrost drogi
uzupełowej 2000 tuji. W górnym części od figury
łlatki Boskiej olwa jesionu złoty uakrapia
mymu liściem /aucubifolia/ i różowo kinstuce
akacje. Od strony terasu: perukowiec, cali
cautus, olezia, jasionie, prunus, trilolia, sy
tuga josiaka, liś, krzewy głusone przez olwa
na wspaniale odlatująca.

31) Cisy strzyżone z r. 1890-4. W r. 1928/9 silnie
przymarły następnie odrosły się, rodek
powoju /olwa olfice.

32/ Trawa eulalia zebrina 1928-33

33/ Kowier belumowo rosny 1934-6

34/ *Chamaecyparis* o psolach złotych, ptaeracych
1933-6.

35/ Trawa eulalia mistriata 1928-33.

36/ *Dehesyna cernona* v. 1909-13. W r. 1928/9 kwier
wymarły, wypuścił z korzeni na nowo. Rośli
olwa owoc, z których siewki mają liście
zielone nieco ciemniejsze od imierajnych.

37/ dypa z r. 1890. lub Starna, wzrost staly.

38/ *divicledon tulipifera* oraz platan olwa
r. 1930-33.

XIII. / jako tto do figury ul. Boskiej, tuga caua
oleusis, abies normanliana, magnifica,
pectinata.

39/ *Dwie sophera japonica* piaczące, koto figury

2 nasienia nie rozpięte
40/ Pinus 2 elongatum jasnym i pilkami /exelsa?/
1930-6

XIV / Drzewostan z r. 1890-95 mieszcący, około
r. 1923 silnie przetrzebiony, drugą trzebierz
przeprowadzona w r. 1943. Stół, wnie gólcie
jesienią odznaczają się silnym wzrostem
i dużymi jałkami na swój wiek odumiaromii.
Jesion, klon, grab, dąb przy obrotach w
zł. z przed r. 1890. Dąb w obrotach obrotach
w tym samym wieku co drzewostan panu
jęcy. Około r. 1927. drzewostan podlegał
cisni pochodzący z nasienia zebranych
w parku, jutowcu spróchniałym z Por
udzielnego, wleze tylko /clafie meserium/
z lasów Pałacu, w mied kopułki, przy
laniska, kowalce, rownie z lasów z Pa
lu, oraz liluse. Sienki ciś z naturalnego
malotu.

41/ Wierz z liściem mało uakrapianym /ameryka
liski / 1890-5

42/ Juglans nigra 1890-5. Przewodzący z
nasienia pochodzący z parku w Krasiecyne
koło Poskuyła. Egzemplarz rosnący w górnej
części drzewostanu przy skrzyżowaniu Sie
żek, odznacza się gęstym wzrostem i obficie
owocuje.

43/ Jesien z liściem 2070 uakrapianym 1890-900,
wymaga ochrony przed szkodnikami.

XV. / Dzewostan uienany z r. 1890. *Pinus silvestris*,
 strobilus, jesienn, obob, grab, gledicja. beregołwie
 piśkne chasy jesienn i gledicje u obobnej ersej.
 Oboba ktora była też tam saskona, zostata um
 nioto u latach 1904-8, golyz najnybeiej rasnoe gtu
 była etoeseenie. W tym okresie musiano oebra
 niac oboba przed zapłucheniem przez sosny i
 jesienn, poniewaz to porostat we wroscie w tyle
 pora snym etoeseeniem. Jedynie grupa obobow
 cel strobny potudeniowej oboba do stosunkow
 chwyeli rozmiarow chwyki silneemu przeszedzeniu
 w r. 1912. W obobnej zachodniej ersej dzewostanu
 wysadkono w r. 1930-4 sophora / nasienne cel
 Raffia / juglans nigra i cinnerea / nasienne wa
 snego zliomu / pinus salicifolia, oras krzewy:
 lucyca, kalina petna, eleuzia, exalorala, gra
 meliflora / nasienne cel Raffia, rozne colunia
 ny spisei, cinnis, ailactus, glauoluzsa.

W wielu miejscach dzewostanu podniewka
 lechyny i ererupla. W potowie stromy potu
 chwyonej luyliuy: twaty lubia, solidago, hene
 ego.

44 / *Thuopsis oblobrata*, data posadzenia 1934
 - 7.

45 / *Tsuga canadensis* 3 sztuki data sadzenia
 1934-5 / Raffia

46 / *Acer ginnala*

47 / *Phelodendron amurense*, khotki Lakoton
 skie, saskony 1927-30

48/ Dwa obłuy piraamidalne. Saskone 1925-8.

49/ Liriodendron tulipifera, saskone 1926-30

XVII/ Przestrzeń ta jako pole została obsadzona
 świerkiem i pojedynczymi bukami w v. 1890.
 Zachowała zaś jej część w tym samym obsze-
 dzie chlewnymi liściastymi: jesionem, klonem,
 grabem, osiką po parciu, starą obrogą, kłosem
 w późniejszej części stało sosna, chorąg.
 Świerk po 25 latach opadnięty przez koru-
 ka sechł masowo. Wobec tego od v. 1924 usu-
 wano stopniowo świerka i podsadzano chle-
 wiatami jodłami poszlowskimi i lasów liściastych
 pow. Nisko, oraz zotkalską i bukami z lasów
 z Łańca. Świerka po kilku latach mniej-
 szej części. Pozostały z pozostałości mniej tego
 świerka, pojedyncze buki i jodła sosna.
 Zaliczony wspaniałym saskodukami ma-
 kanta zmyślonego i leptolepis, pieca, alba,
 jaworu, oraz kucik nie elifity malet jesionu
 brzozy i kłosa, a przy aleji lipowej malet
 lipy. Wzrost jesionu najpóźniej główny swe
 odcienie, przeprowadzanie trzelnicy, leonie-
 erne.

W czasie chwatań wejmujących w v. 1915 wyco-
 panie świerczyny parciu aleję a sełską
 w południowej części chlewniatami. Przestrzeń
 to chlewno koncesyjnymi z własnej
 starszej niż lipami, jesionami, kłosami,
 obłami.

6. XII. 3. g.

Wenigst dnerostam majduj sje dnie abies nor
maniana, nespiciuj licha z ogromnym lišćem.
a przy šieiee wje o csemoujeli lišćach.

Póttocny kraj dnerostam edl Taki obščasny
kolekcy koniferow: retinopora, eliamacciparis,
lansouana, pidifera, plimus abies arisonica, zasa
dšoue tam - bilka ntak sequoia gigantea, wyua
wry zupetnie. Penubdy koniferowu catalpa spe
ciosa z wřamgo nasiecia i acer lasiocarpa. Za
elueclia lišćasta esie dnerostam poščadšona
połto, a krajem pinus exel sa.?

XVII/ kótko w dnerostanie xī zasadšone waelko
wórazim 1890-5, wzrost b. staly, wiele wysycha,
przy wórazach poračkowa aristolochia
1925-33. teš stálo rošenie, nie pwe šie.

50/ lloclnow /pelowice?/ wzrost staly, šilnie
šroenje 1890-00.

XVIII. / W kelle elphy z v. 1890

51/ Na Tpe juniperus salina z v. 1890 šetš
30m. šreclivy.

52/ Picea pungens argentea i 3 juniperus sa
lina kabica 1932-5.

53/ Cercidiphyllum japonicum 1925-32

54/ Thuopsis elobrata 1931-6

55/ Gynochaelus canadensis, nasiecie ed
Raffua 1928-35

56/ Quercus elobow amerykańskieli 4 tem.
ladettei 1890-98

/Penylova kolejnišé 49, xvii. xvi. 50. xviii./

XXV. / Drzewostan mieszanym: lelek, jesion, grab, osika, kalina, eserechla, leweryud. Lesie potrudniowa porowaga jesiowa, potrudniowa - lelek i grab.

59 / Palisada 1890-5

60 / Pinus austriaca 1890-5

61 / Liliaceae tulipifera, 2 nasienie od Roffua 1926-33.

62 A / Alnus cuneata lasiocarpa grupa nasienie od Roffua 1926-33.

63 / Juniperus sabina, nasienie wlasne 1929-35

64 / Bulb eserechly spirochloey w 2 chaciej nkoTKi okolo 1930.

XXVI. / Skarp wystawa uschodnia. Splaetowany na tarasy wielke tradycyji z potrudniem 194, celem uokielenia zarobku w czasie gubelu i latwienia wumicy. W tworej glinie terasy / stopnie / dobrze zachowane. Gasto zarosla, leweryud, trawielina, pojedyncze oszechy woskie / wzrost ich staly, owocuj wysle / oltiem stare wozu, pojedyncze grube i jablecne, jesiony. Drzewa oplesione chikim wicem i solanum. Na dolnej lewicy stare wodroce oszechy woskie. Od potrudniowa akacja.

65 / Grupa lip, reserpicum w kilku columnach przeswawie srebrnolistne rozucej kwituce o lewicytych kwiatkach 1890-5. Najwiecej elwana listowate z tego esasu do lue. pierwsicy.

66 / Kilka dagledii w roznych columnach, najwiecej do lue. pierwsicy. Ne wiej quiesclitly

- * się kniuki w 1942. r. Najmniejsza okładka się
 grubo, konkomę korę. Laskane w r. 1890-5
- 67/ *Felocleuscha americana*, kłótki Lokotowskie
 2 v. 1927-31.
- 68/ Grupa liuków esenowych 2 uariem od Raffua.
 2 tyki uariem uryskało około 25% liuków
 esenowych, kłótki kłomowietne 1927-34
- 69/ dnieki, chmentka pasachene w r. 1890. Od koregu
 lat owocuj.
- 70/ Grupa grama brzoś, podnycie leneryna, Pows
 stoty 2 chment. uichnawego /graby/ kłótki
 uuniofo 1926/ 1890-900.
- 71/ Grupa ~~brzoś~~ grama suchym w górkach las pod
 brzoś
 nycia, wzrost staly 1890-900.
- 72/ Jawor o liściach od spodu pioletowych
 1926-35
- 73/ Wzrost piersocy 2 uasnej kłótki 1929-35
- XXVII. kłom, jawory, woz, jesiency, grab, lenery
 ucy 1890. Stary woz na Seieśce.
- 74/ Jesion piersocy 2 kłótki 1900-5
- 75/ Grupa elerui, olpicie owocuj. 1900-5
- XXVIII. / Olchy 1904-7, topole 1924-7, Polygomonu
 sachalinense, Galactus uivalis
- 76/ *Taxodium distichum* 1928-34 uariem od
 Raffua.
- 77/ Topola wielkolistna 2 kłomika. Nie ola
 się uunioyé ani przez kłótki ani przez
 kłomowietne 1926-29
- 78/ *Conillus colubina* 2 uasenia. 1926-30 zaro